



Nr. 11(27)

BAZŪNE

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas avīzīte
par notikumiem bibliotēkas dzīvē

2013. gada 4. novembris

AKCIJA «ZAĻĀ BIBLIOTĒKA» NOSLĒDZAS



Gunta Bite
«Bazūnes» redaktore

Pavisam nemanot ir pienācis gada priekšpēdējais mēnesis. Tas ir laiks, kad jāatskatās uz padarīto un jāpaspēj pa-beigt iesāktos darbus.

Pie padarītajiem darbiem varam pieskaitīt arī akciju «Zaļā bibliotēka», kurā mūsu bibliotēka piedalās no septembra mēneša. Šobrīd vēl nav zināmi akcijas rezultāti, taču jau tagad bibliotēkas telpās Rīgā ir jūtams rezultāts. Visas palīgtelpas, kurās neizskaidrojamu iemeslu dēļ gadu desmitiem bija glabājušās norakstītas un utilizācijai paredzētas grāmatas, ir atbrīvotas. Vecās avīzes, žurnāli un neskaitāmas ķīpas ar aprakstītiem papīriem, ko, atbalstot bibliotēku, bija sanesuši mūsu lasītāji, nu ir aizceļojušas uz papīrfabriku «Līgatne».

Izšķirot Braila raksta grāmatas krievu valodā mums palīdzēja Anna Dubovika, kura veselu dienu iedziļinājās vecajās, nobružātajās un kādu laiku jau aizmirstājās krievu valodas grāmatās, lai noteiktu vai tajā iekļautā informācija ir mūsdienām aktuāla, vai Braila raksta punkti ir saglabājušies labā kvalitātē, lai tos varētu izlasīt, kā arī informēja Abonementa bib-

liotekāres, kādas tēmas konkrētā grāmatā aplūkotas, lai grāmatas, kuras tika saglabātas, varētu tikt piedāvātas lasītājiem. Pārējās norakstītās grāmatas papildināja nododamās makulatūras apjomu.

Jāteic, ka akcija darbojās visā Latvijas teritorijā. No visām mūsu bibliotēkas filiālbibliotēkām, pēc šī brīža informācijas, visčaklākā bijusi Rēzeknes filiāle. Tur uz oktobra nogali bija nodotas jau vairāk nekā 2 tonnas makulatūras, kļūstot par Latgales reģiona vienu no rezultatīvākajiem akcijas dalībniekiem. Par to, kādi bija galarezultāti un kādu ieguvumu bibliotēka saņēma šīs akcijas ietvaros, varēsiet lasīt žurnālā «Rosme».

Atgādinām, ka papīrfabrikas «Līgatne» akcijas «Zaļā bibliotēka» mērķis bija no aprites (krājuma) bibliotēkās izņemtās grāmatas, periodikas izdevumus un cita veida makulatūras nodošana pārstrādei. Tādā veidā bibliotēkas kopā ar atbalstītājiem no vietējām kopienām rūpējās par otrreizējai pārstrādei paredzēto papīra resursu nodošanu Latvijas uzņēmumam, tādējādi atbalstot vietējo ražotāju un vienlaikus popularizējot videi draudzīgu domāšanu un dzīvesveidu.

Akcija ir noslēgusies, taču veco grāmatu analīze un krājuma «tīrīšana» turpināsies vēl ilgi. Tāpēc arī brīvprātīgajiem darbs atradīsies.

NEDAUDZ VAIRĀK NEKĀ SKAISTAIS



Ieva Velde

Braila raksta nodaļas korektore

«Dzejnieks — tas ir tik privāti, neformulējami, dziļākajā būtībā tā noteikti nav kaut kāda sociālā loma vai sociālais statuss. Kad tu ej un piedalies lasījumos, tevi redz fotogrāfijās, piemin kaut kādās publikācijās, iekļauj skolas grāmatās, tas ir sekundāri. Te ir tā loma, jā, bet kaut kad sen es pats sev formulēju, ka dzejnieks ir vienkārši dzejoļa pieraksta vieta, vieta, kurp dzejolis atnāk vai kur piedzimst, un šai vietai jābūt, vismaz tajā brīdī, ļoti atbilstoši, lai dzejolis varētu viss atnākt»

(Māris Salējs.

Intervija «Delfi.lv» 15.09.2011.)

Kādu rītu, atnākusi uz darbu nedaudz agrāk, uzvāriju tēju, atvēru logu un paņēmu no sava galda Māra Salēja dzejoļu krājumu «Nedaudz vairāk». Tā es uz kādu brīdi pazudu loga ailē, kurā lūkojās vēl rudens lapu ieskautie koki, kas aug pie Bibliotēkas. Nemanot, kā paiet laiks, es biju pazudusi grāmatā. Pamazām ieradās darbinieki, kaut kur jau noklaudzēja durvis, dzīve lauzās iekšā, burbuļojoša un prasīga. Tomēr grāmata bija mani apbūrusi jau ar pirmajām dzejas rindām, un es pieķēru sevi domājam par to, ka vēlos nozagt vēl kādu minūti laika, vēl mirkli klusuma un vēja šalku kokos, lai neatrautos, lai baudītu.

Raksturojot Māra Salēja dzeju, vispirms prātā nāk vieglums. Tā piesaista ar savu vienkāršību un prasmi pateikt patieso ar

neuzbāzīgiem, tomēr trāpīgiem vārdiem. Jau pats pirmais dzejolis vēsta:

*«cilvēks ir skaņu lente
ko citam izlaist caur sirdi...»*

Kad izlasu šīs rindiņas, gribas tām pamāt ar galvu un maigi uzsmaidīt: *patiesi, tā taču ir.*

Dzīves gudrībai, kas ietērpta dzejoļos, piemīt izteikta brieduma sajūta. Tā nav spilgta, alkaina vai izaicinoša, tā neko neprasa sev. Dzīves gudrība Māra Salēja dzejā ir rāma kā viegls vēja pieskāriens ausij, tomēr patiesība, ko tā vēsta, ir tik izkristalizēti skaidra, ka nav iespējams noliegums.

Visspēcīgāk mani aizkustināja dzejolis:

*«nedaudz vairāk nekā manis
vajag*

*nedaudz vairāk nekā tevis
ir*

*var jau būt ka nemaz
nepamanīs*

*var jau būt ka
neizšķirs*

*mūs no balsu jūkļa
lielā*

*iebridušus lielpilsētu
ielās*

*satumstošās dienas
asinīs»*

Kādu vakaru, ejot pa pēkšņi tumšo Juglu, tieši pēc pāriešanas uz ziemas laiku, kad vakari ar vienu rokas vēzienu šķiet kļuvuši piķa melni, domāju par šo neatkārtojami precīzo dzejoli. Tieši tobrīd es pati biju iebriusi „satumstošās dienas asinīs” un ar katru šūnu savā ķermenī zināju, cik patiesi tas ir pateikts, ka ir tādi brīži, kuros cilvēks pilsētā pazūd, pazūd tā, ka pēkšņi pats vairs nespēj sevi atšķirt no jucekļīgās balsu un soļu murdoņas sev visapkārt.

Māris Salējs prot smalki pateikt dzīves skumjas un vientulību, kas mīt ikvienā cilvēkā. Šo mazo, individuālo, pat intīmo vientulību, ko mēs nepārstājam nēsāt katrs savā sirdī visu mūžu, neatkarīgi no tā, kādas ir mūsu dzīves. Šo nelielo atšķirību, kas mūs atdala no visiem pārējiem. Šo tik lielo dzinuli, tik lielo prasmi un māku radīt un izdzīvot skaistumu.

*«es biju gaidījis kaut ko skaistu
cik skaisti bet manis vairs nav»*

Tomēr beigās, izlasot Māra Salēja dzejoļu krājumu, nemaz nav skumji. Paliek pat tā kā priecīgi un iestājas viegls pacilājums, jo dzeju nemainīgi caurstrāvo mīlestība pret dzīvi un dabu. Tā ir tāda īpaša mīlestība, kas prot saskatīt un priecāties, neko daudz neprasot pretī. Tieši

tāda mīlestība, ar kādu jātvēr dzīves neatkārtojamība un jāatrod tajā sev mājas. Krājuma noslēguma dzejolis to pauž tik precīzi:

*«šī ir mana vieta. man te patik
un es te dzīvošu. galu galā
priekš kam visu ko citu
neaptaustītu neaprakstītu
ja pasaule stāv uz vietas
šai rītā un pamazām
maina krāsu*

*skaļas murdas paliek aizmugurē
kuģi iet un pazūd jūrā
zinu zinu. varu neizturēt
palikt kluss un aizmigt
tavā plaukstā: zeme*

*uzkurini rudeni. būs labi
gaisos sniegs un gaisos gaisma
tas ir skaisti tas ir labi*

te es dzīvošu»

Māra Salēja jaunākais dzejoļu krājums «Nedaudz vairāk» (2013) šobrīd ir sagatavošanā Braila raksta nodaļā, kur tā tiek reproducēta neredzīgo rakstā. Dienasgaismu grāmata ieraudzīs agrā pavasarī, kad pasaule mainīs krāsas un gaisma Latvijas ārēs uzturēsies ilgāk nekā tagad.

DZEJA



Liene Rūce
dzejniece no Rīgas

Apguļos starp sliedēm un ļāju sev
triekties pāri,
dzelzs vagoni šūpojas gurnos,
mana balss stieg vilciena vēdera biežajā
ādā,
tāpēc atļaujies dziedāt.

Es zinu, pirmajā no vagoniem guļ cirka
zilonis
un sapņo, kā uz vienriteņa dragā pa
savannu,
nākošajā mana mamma piedalās tējas
ceremonijā
pie izdomātas zemes imperatora ar kaķa
seju
un baidās aplieties.
Trešajā nejauši ielidojusī bite meklē
veidu,

kā tikt ārā un atgriezties pļavā.
Ceturtajā mans tēvs, sagumis stūrī,
iztēlojas, ka tiek deportēts,
raud un tiksmīnās.
Tad krava sausas bērza malkas,
vispirms sajūtu smaržu,
tad acī iebirst skaida.
Simtiem vagonu,
acis asaro un es dziedu.

Man vairs nav spēka,
bet vilciena sastāvs šķietas bezgalīgs,
līdz sajūtu —
klusums lēnām sāk smelties mutē,
gausi un smagi kāpj lejup pa kaklu.
Manas dziesmas vārdi tajā kā bieza krāsa
pašķīst un
aizvijas vilņos.

[2013]

IESKATS GRĀMATĀ

GRĀMATAS

*Citāti no «Lielā aforismu grāmata». —
Zvaigzne ABC, 2009.*

Grāmata ir veids, kā seriāli var pastā-
vēt ārpus televīzijas.

Leonards Lūiss Levinsons

Grāmatas dalās divās daļās: tādās,
kuras neviens nelasa, un tādās, kuras ne-
vienam nevajadzētu lasīt.

Henrijs Lūiss Menkens

Grāmatas raksta ar grāmatu palīdzību.

Pjērs Buasts

Liela lasīšana ir nogurdinoša miesai.

Zālamana pamācības, 12, 12

Grāmatas, ko neesmu sarakstījis, ir la-
bākas nekā grāmatas, ko sarakstījuši citi.

Sirīls Konolijs

Britiem izsenis ir vājība pret sliktām
grāmatām ar noteikumu, ka tās labi uz-
rakstītas.

Malkolms Bredberijs

Vislielākā ietekme uz cilvēci ir bijusi
grāmatām, kuras gandrīz neviens nav la-
sījis.

Janīna Ipohorska

Grāmatas vajadzīgas, lai cilvēkam at-
gādinātu, ka viņa oriģinālās domas nepa-
visam nav tik jaunas.

Abrahams Linkolns

Šī nav tāda grāmata, kuru var vienkārši
nolikt malā. Šī ir jāizmet no visa spēka.

Dorotija Pārkere

Nevajag lasīt daudz grāmatu.

Mao Dzeduns



BAZŪNE

«Latvijas Neredzīgo
bibliotēkas»
bezmaksas avīze

Izdota Braila raksta nodaļā. Iznāk reizi mēnesī.

Redaktore Gunta Bite.

E-pasts: gunta.bite@neredzigobiblioteka.lv

Mājaslapa: www.neredzigobiblioteka.lv sadaļā Pakalpojumi

Tālrunis: 67522131, 29137112

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas
viedokli. Par publikācijām atbildīgi paši autori.